

Lag

om ändring av lagen om trafiksystem och landsvägar

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om trafiksystem och landsvägar (503/2005) 100 c §, sådan den lyder i lag 980/2018,
ändras 29 §, rubriken för 3 a kap. samt 43 a—43 h, 105 och 109 §,
sådana de lyder, 29 § i lag 261/2017, rubriken för 3 a kap. samt 43 a och 43 e § i lag 446/2012,
43 b—43 d, 43 f—43 h och 109 § i lag 980/2018 och 105 § i lag 1501/2019, samt
fogas till lagen nya 43 i, 43 j och 109 b § som följer:

29 §

Förfarandet vid miljökonsekvensbedömning

Bestämmelser om skyldigheten att till en plan som gäller ett vägprojekt foga en miljökonsekvensbeskrivning och kontaktmyndighetens motiverade slutsats enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning finns i 25 § i den lagen. Till den del miljökonsekvensbeskrivningen innehåller sådana uppgifter om miljökonsekvenserna som behövs för tillämpningen av denna lag krävs det inte en ny utredning om samma sak.

Bestämmelser om skyldigheten att beakta miljökonsekvensbedömningen i beslutet om godkännande av en plan enligt 1 mom. och om att ta in den motiverade slutsatsen i beslutet om godkännande finns i 26 § i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning.

När det förfarande vid miljökonsekvensbedömning som anges i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning har tillämpats på utredningsplanen, tillämpas förfarandet inte på nytt när en vägplan utarbetas i enlighet med utredningsplanen.

Om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning tillämpas på vägprojektet ska det, utöver vad som föreskrivs i förvaltningslagen, av beslutet om godkännande av planen framgå vilka utlå-tanden, anmärkningar och åsikter som har framförts i ärendet och hur de har påverkat avgöran-det. Vidare ska det i beslutet anges vilka åtgärder som har föreslagits i syfte att förebygga eller minska de skadliga miljökonsekvenserna.

Vad som i 29 a § i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning föreskrivs om sän-dande av tillståndsansökan och tillståndsbeslut till miljöministeriet tillämpas också på utred-ningsplaner och vägplaner.

3 a kap.

Förvaltningen av trafiksäkerheten

43 a §

Tillämpningsområde

Detta kapitel innehåller bestämmelser om sådana specialkrav enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/96/EG om förvaltning av vägars säkerhet, sådant det lyder ändrat genom

RP 138/2021 rd
KoUB 20/2021 rd
RSv 141/2021 rd

direktiv (EU) 2019/1936, nedan *vägsäkerhetsdirektivet*, som gäller förvaltningen av trafiksäkerheten på vägar som ingår i det transeuropeiska vägnätet, på motorvägar samt på i 4 § 3 mom. i denna lag avsedda landsvägar som hör till det nationellt viktiga stomnätet.

Med *vägar som ingår i det transeuropeiska vägnätet* avses de vägar som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1315/2013 om unionens riktlinjer för utbyggnad av det transeuropeiska transportnätet och om upphävande av beslut nr 661/2010/EU.

Specialkraven enligt vägsäkerhetsdirektivet ska även tillämpas på sådana vägar och vägprojekt utanför stadsområden som inte omfattas av tillämpningsområdet för 1 mom. och inte betjänar fastigheter som gränsar till dem, om de färdigställs med unionsmedel.

Specialkraven enligt vägsäkerhetsdirektivet tillämpas dock inte på vägar som avses i 3 mom. om de inte är öppna för allmän motorfordonstrafik.

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas inte på tunnlar som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/54/EG om minimikrav för säkerhet i tunnlar som ingår i det transeuropeiska vägnätet, nedan *tunnelsäkerhetsdirektivet*, med undantag för bestämmelserna i 43 d § 3 mom. i denna lag.

43 b §

Nätverksövergripande vägsäkerhetsbedömning

Trafikledsverket ska se till att det görs en nätverksövergripande vägsäkerhetsbedömning av de landsvägar som avses i 43 a §.

Bedömningen ska utvärdera olycksrisken och risken för allvarliga konsekvenser på följande grunder:

1) en visuell undersökning antingen på plats eller på elektronisk väg av vägens tekniska egenskaper (*inbyggd säkerhet*),

2) en analys av de sträckor i vägnätet som har varit i bruk i över tre år och där det har inträffat ett stort antal allvarliga olyckor i förhållande till vägens längd och trafikflödet.

Nätverksövergripande vägsäkerhetsbedömningar ska göras tillräckligt ofta för att adekvata säkerhetsnivåer ska kunna säkerställas, och under alla omständigheter minst vart femte år. När Trafikledsverket genomför bedömningen kan det ta hänsyn till de vägledande element som anges i vägsäkerhetsdirektivets bilaga III.

På grundval av resultaten av bedömningen och för att prioritera senare behov av underhållsåtgärder ska Trafikledsverket klassificera alla sträckor i vägnätet i minst tre kategorier utifrån deras säkerhetsnivå.

Med *säkerhetsklassning* avses klassificering av delar av det befintliga vägnätet i kategorier efter deras objektivt uppmätta inbyggda säkerhet.

43 c §

Skydd av oskyddade trafikanter

Med *oskyddade vägtrafikanter* avses gående, cyklist, andra icke-motorburna trafikanter och användare av motordrivna tvåhjulringar.

Trafikledsverket och Transport- och kommunikationsverket ska se till att oskyddade trafikanters behov beaktas på de landsvägar som avses i 43 a §, vid utarbetandet av utredningsplaner och vägplaner och vid genomförandet av de förfaranden som anges i 43 b och 43 d—43 g §.

43 d §

Trafiksäkerhetsmässig konsekvensanalys av vägprojekt

Med *trafiksäkerhetsmässig konsekvensanalys* avses strategisk jämförande analys av de effekter som byggandet av en ny väg, eller en väsentlig förändring av det befintliga vägnätet, har på vägnätets säkerhet.

Trafikledsverket ska se till att det i fråga om de landsvägar som avses i 43 a § i den inledande projektfasen görs en trafiksäkerhetsmässig konsekvensanalys av vägprojekt innan vägprojektet godkänns.

Den trafiksäkerhetsmässiga konsekvensanalysen ska innehålla de överväganden avseende trafiksäkerheten som bidragit till valet av det föreslagna alternativet, och innehålla alla uppgifter som behövs för att bedöma förhållandet mellan kostnad och nytta när det gäller de analyserade alternativen.

43 e §

Trafiksäkerhetsrevisioner

Med *trafiksäkerhetsrevision* avses en oberoende, ingående, systematisk och teknisk säkerhetskontroll som gäller egenskaperna hos utformningen av ett vägprojekt och som omfattar alla faser från projektering till första driftfas.

Trafikledsverket ska se till att det för vägprojekt på de landsvägar som avses i 43 a § görs en trafiksäkerhetsrevision när utredningsplanen görs upp, när vägplanen utarbetas, innan vägen tas i drift och i första driftfasen.

Om det vid revisionen konstateras sådana brister i landsvägens säkerhet som inte beaktas i planerna, ska skälet till detta uppges i det beslut genom vilket planen godkänns.

43 f §

Regelbundna vägsäkerhetsinspektioner

Med *regelbunden vägsäkerhetsinspektion* avses en regelbunden rutinmässig kontroll av förhållanden och brister som av säkerhetsskäl kräver underhåll.

Trafikledsverket ska se till att det på landsvägar som är i bruk och som avses i 43 a § tillräckligt ofta genomförs regelbundna vägsäkerhetsinspektioner för att adekvata säkerhetsnivåer ska kunna säkerställas för väginfrastrukturen i fråga.

Trafikledsverket och Transport- och kommunikationsverket ska se till att det på vägar som ingår i det nät som avses i 43 a § och som gränsar till tunnlar som omfattas av tunnelsäkerhetsdirektivet tillräckligt ofta, och under alla omständigheter minst vart sjätte år, genomförs gemensamma regelbundna vägsäkerhetsinspektioner för att adekvata säkerhetsnivåer ska kunna säkerställas.

43 g §

Riktade vägsäkerhetsinspektioner och annan uppföljning

Med *riktade vägsäkerhetsinspektioner* avses en riktad undersökning på plats av en befintlig väg eller vägsträcka för att identifiera farliga förhållanden, brister och problem som ökar risken för olyckor och personskador.

Trafikledsverket ska se till att resultaten av nätverksövergripande vägsäkerhetsbedömningar som genomförs enligt 43 b § följs upp antingen med riktade vägsäkerhetsinspektioner eller med direkta avhjälpande åtgärder. När Trafikledsverket genomför riktade vägsäkerhetsinspektioner kan det ta hänsyn till de vägledande element som anges i trafiksäkerhetsdirektivets bilaga II a.

Trafikledsverket ska se till att resultaten av de riktade vägsäkerhetsinspektionerna följs upp och det bedöms huruvida avhjälpande åtgärder behövs. Trafikledsverket ska särskilt identifiera

vägsträckor där säkerheten på vägsinfrastrukturen måste förbättras och fastställa åtgärder för att förbättra säkerheten på dessa sträckor.

Trafikledsverket ska se till att de avhjälpande åtgärder som avses i 3 mom. främst är inriktade på vägsträckor med låga säkerhetsnivåer där åtgärder kan genomföras med hög potential för säkerhetsförbättringar och sänkta olyckskostnader.

Trafikledsverket ska se till att en plan för åtgärder utarbetas och regelbundet uppdateras. Planen ska vara en riskbaserad plan för prioriterade åtgärder i syfte att följa upp genomförandet av identifierade avhjälpande åtgärder.

43 h §

Trafiksäkerhetsgranskare

Den som utför trafiksäkerhetsrevisioner och riktade vägsäkerhetsinspektioner ska ha lämplig erfarenhet eller utbildning i vägplanering, trafiksäkerhetsteknik och olycksanalys. Han eller hon ska dessutom ha behörighetsintyg över godkänd grundutbildning som trafiksäkerhetsgranskare enligt 43 i §. Om revisionen eller inspektionen utförs av flera personer tillsammans, räcker det att en av dem har genomgått nämnda utbildning med godkänt resultat.

En trafiksäkerhetsgranskare får inte medan han eller hon utför en trafiksäkerhetsrevision delta i planeringen eller förverkligandet av det vägprojekt som granskas.

43 i §

Utbildning av trafiksäkerhetsgranskare

Transport- och kommunikationsverket svarar för utbildningen av trafiksäkerhetsgranskare. Utbildningen är indelad i grundutbildning och regelbunden fortbildning.

Transport- och kommunikationsverket kan ordna utbildningen av trafiksäkerhetsgranskare självt eller upphandla behövliga tjänster hos offentliga eller privata serviceproducenter. Bestämmelser om de principer för god förvaltning som ska iakttas vid skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter finns i förvaltningslagen (434/2003), språklagen (423/2003), lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) och arkivlagen (831/1994) samt i dataskyddslagen (1050/2018).

Till den som genomgått grundutbildningen med godkänt resultat ger Transport- och kommunikationsverket ett intyg över behörighet som trafiksäkerhetsgranskare. Bestämmelser om förutsättningarna för beviljande av behörighetsintyg, intygets giltighetstid och förnyelse av intyget, prov som krävs för intyget, utbildningen och den som ger utbildningen samt utbildningstillstånd och dess giltighetstid utfärdas genom förordning av statsrådet. Transport- och kommunikationsverket meddelar närmare föreskrifter om innehållet i utbildningsprogrammet för trafiksäkerhetsgranskare och innehållet i det prov som behövs för att få behörighetsintyg.

På registrering och uppdatering av de uppgifter som gäller genomförda prov och beviljade behörighetsintyg för trafiksäkerhetsgranskare tillämpas 26—28 kap. i lagen om transportservice.

43 j §

Olyckskostnader

Transport- och kommunikationsverket ska beräkna de genomsnittliga samhällskostnaderna per dödsolycka eller svår olycka på de landsvägar som avses i 43 a §. Kalkylen ska uppdateras minst vart femte år.

7 kap.

Särskilda bestämmelser

105 §

Ändringssökande

Omprövning får begäras i fråga om ett beslut som gäller behörighetsintyg enligt 43 i §. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen.

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Besvär över närings-, trafik- och miljöcentralens beslut i fall som avses i 37 §, 38 § 2 mom., 42 § 1 mom., 42 a och 47 §, 48 § 2 mom. och 52 § ska anföras hos den förvaltningsdomstol inom vars domkrets anslutningen, övergångsstället, vägområdet, fastigheten eller reklamaffischen eller annonsen i fråga finns.

Kommunen, närings-, trafik- och miljöcentralen och landskapsförbundet har rätt att anföra besvär över ett sådant beslut om godkännande av en utredningsplan eller vägplan vars verkningar sträcker sig till kommunens eller landskapets område eller myndighetens verksamhetsområde.

En lokal eller regional registrerad sammanslutning eller stiftelse har rätt att i ärenden som hör till dess verksamhetsfält anföra besvär över ett sådant beslut om godkännande av en utredningsplan eller vägplan vars verkningar sträcker sig till sammanslutningens eller stiftelsens geografiska verksamhetsområde.

Besvär som gäller ett sådant beslut om godkännande av en utredningsplan eller en vägplan som ska anses vara av samhällsintresse ska behandlas skyndsamt.

Bestämmelser om sökande av ändring i beslut som fattats vid landsvägsförrättningar finns i 87 §.

109 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Närmare bestämmelser om register över landsvägar, förvarande av planhandlingarna, skyldigheter avseende eftervård, upplåtande för trafik, en landsvägs utsträckning, avståndet till byggnader samt samreglering av landsväg och järnväg utfärdas genom förordning av statsrådet.

Bestämmelser om fastställande av frisiktsområden för landsvägar utfärdas genom förordning av kommunikationsministeriet.

Transport- och kommunikationsverket meddelar behövliga föreskrifter om landsvägstunnlar och de säkerhetsförfaranden och tekniska säkerhetskrav som avses i tunnelsäkerhetsdirektivet och om de i 43 b—43 g § avsedda förfaranden och krav som vägsäkerhetsdirektivet förutsätter. Lantmäteriverket fastställer de formulär till handlingar som behövs för styrningen av landsvägsförrättningarna. Lantmäteriverket meddelar dessutom föreskrifter om råmärken och andra fasta märken och om mätningarnas exakthet vid landsvägsförrättningar.

109 b §

Myndighetstillsyn över väghållningen

Transport- och kommunikationsverket utövar tillsyn över efterlevnaden av 13, 13 a, 33, 43 b—43 g, 100 och 100 a §. Transport- och kommunikationsverket ska sköta sina tillsynsuppgifter effektivt och på ett så ändamålsenligt sätt som det utgående från riskbedömningen är möjligt. Vidare övervakar Transport- och kommunikationsverket att Trafikledsverket iakttar vad som föreskrivs i 3 a kap. i denna lag, och sköter särskilt överenskomna trafiksäkerhetsuppgifter.

Transport- och kommunikationsverket kan i samband med skötseln av de uppgifter som avses i 1 mom. ge en anmärkning till den som bryter mot denna lag samt ålägga denne att avhjälpa sitt fel eller sin försummelse inom en skälig tidsfrist. Verket får förena åläggandet med vite eller med hot om avbrytande av verksamheten eller med hot om att åtgärderna vidtas på den försumliges bekostnad. Bestämmelser om vite, hot om avbrytande och hot om tvångsutförande finns i viteslagen.

Transport- och kommunikationsverket har, när det sköter uppgifter som avses i 1 mom., trots sekretessbestämmelserna rätt att få den information som verket behöver för att fullgöra sina uppgifter av dem vilkas rättigheter och skyldigheter bestämmelserna i denna lag gäller samt av aktörer som handlar för deras räkning.

Denna lag träder i kraft den 15 december 2021.

Helsingfors den 19 november 2021

Republikens President

Sauli Niinistö

Kommunikationsminister Timo Harakka